

อุดมการณ์ทางการเมืองของอดีตสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) ในเขตพื้นที่จังหวัดเลย
Political Ideology of Former Members of the Communist Party of Thailand (CPT)
in the Area of Loei Province.

สุนันท์ เตนดวง¹ และอลงกรณ์ อรรคแสง²

Sunan Denduang¹ and Alongkorn Akkasaeng²

¹นักศึกษา ปริญญาโท รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

²อาจารย์ วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹Master Student of Political Science College of Politics and Governance Mahasarakham University

²Lecturer from College of Politics and Governance Mahasarakham University

Corresponding Author Email: sunan2536tam@gmail.com

Received: 20 November 2021

Revised: 23 February 2022

Accepted: 27 February 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาพัฒนาการการจัดตั้งพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) ในเขตพื้นที่จังหวัดเลย และ 2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ความเข้าใจในอุดมการณ์ทางการเมืองของอดีตสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) ในเขตพื้นที่จังหวัดเลย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือ อดีตสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) ในเขตพื้นที่จังหวัดเลย จำนวน 15 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากเอกสาร แบบสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์แบบเชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) พัฒนาการในยุคคอมมิวนิสต์ จะเต็มไปด้วยความเสมอภาค ไม่มีชนชั้น ไม่มีการกดขี่ข่มเหง และไม่มีการเอารัดเอาเปรียบอีกต่อไป ระบบกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินจะถูกยกเลิก และให้ทุกคนเป็นเจ้าของทรัพย์สินร่วมกันในฐานะเป็นสมบัติส่วนกลางที่ทุกคนสามารถเข้าใช้ประโยชน์ได้อย่างเท่าเทียมกัน เป็นพรรคการเมืองที่ยึดมั่นในการสร้างความอยู่ดีกินดีแก่สมาชิกทุกคนในสังคม และ 2) ความเข้าใจในอุดมการณ์ทางการเมืองของอดีตสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) ในเขตพื้นที่จังหวัดเลย พบว่า อดีตสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ ยังคงยึดมั่นต่ออุดมการณ์ทางการเมืองสังคมนิยม คิดเป็นร้อยละ 60 อดีตสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์มีอุดมการณ์ทางการเมืองสังคมนิยมผสมประชาธิปไตย คิดเป็นร้อยละ 26.67 และมีอุดมการณ์ทางการเมืองประชาธิปไตย คิดเป็นร้อยละ 13.33

คำสำคัญ: พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย, อุดมการณ์ทางการเมือง, อดีตสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย

Abstract

This research's purposes were to study 1. To study the development of the establishment of the Communist Party of Thailand (CPT) in the Loei Province area and 2. To study and analyze the understanding of the political ideology of former members of the Communist Party of Thailand (CPT) in the area Loei Province is qualitative research The research instrument was an interview form, with the target group being 15 former members of the Communist Party of Thailand (CPT) in Loei Province, by using a specific method of selection. Then use the information gathered from the document, interview form to analyze the content. The results of the research revealed that 1) Development in the communist era was full of equality, no social class system, no oppression, and no more exploitation. The property ownership system was abolished. It allowed every person to own the property together as a common property that everyone can equally access. The CPT was a

political party that adhered to building well-being for all of its members of society. Moreover and 2) The understanding of the political ideology of former members of the Communist Party of Thailand in the area of Loei Province found that 60 percent of the former CPT members still adhere to socialist political ideology, while 26.67 percent of them had a socialist with democratic political ideology. Lastly, 13.33 percent of the former CPT members had a democratic political ideology.

Keywords: Communist Party of Thailand, Political Ideology, Former Communist Party Members of Thailand

บทนำ

การเผยแพร่ของลัทธิสังคมนิยมมาสู่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ก่อให้เกิดพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยหรือ (พคท.) นับเป็นการเข้ามาของคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย ซึ่งมีการเคลื่อนไหวก่อนปี 2470 ก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง เมื่อ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 (พรภิรมณ์ เชียงกุล, 2550, น.3) และได้เป็นพรรคการเมืองที่ก่อตั้งขึ้น ตามทฤษฎีลัทธิมาร์กซ-เลนิน หลังจากประเทศไทยได้ทำการเปลี่ยนแปลงการปกครองแล้ว สถานการณ์ทางการเมืองภายในประเทศก็ยิ่งเกิดปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ เช่น เกิดปัญหาข้าวขาดแคลน และการบริหารบ้านเมืองอย่างไม่มีทิศทาง เกิดความลำบากมากถึงขั้นที่ประชาชนต้องเข้าแถวซื้อข้าวสาร และสินค้ามีราคาแพง แต่ค่าแรงต่ำมาก รัฐบาลก็ขาดเสถียรภาพ เพราะเหตุที่ว่ารัฐบาลยุคนั้นได้เกิดการรัฐประหารบ่อยครั้ง ทั้งมีการแย่งชิงอำนาจกันเองภายในกลุ่มทหาร และชนชั้นนำ รวมถึงการแทรกแซงจากต่างประเทศโดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา (รวิพรรณ สาลีผล, 2555, น.6-12) การขยายตัวของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ได้เริ่มมาจากการเคลื่อนไหวเริ่มแรกของกลุ่มชาวเวียดนามและชาวจีนในประเทศไทย ที่ได้หลบลี้เข้ามาสร้างกองกำลัง จนท้ายที่สุดได้นำไปสู่การตั้งคณะ คอมมิวนิสต์สยาม เมื่อในเดือนเมษายน พ.ศ.2473 จากนั้นก็ได้เกิดสงครามจีน-ญี่ปุ่นที่ต่อสู้กันอย่างหนัก พรรคคอมมิวนิสต์ไทยได้ทำการปรับสภาพเข้าร่วมขบวนการต่อต้านญี่ปุ่น ซึ่งเป็นโอกาสให้สภากษัตริย์ชาตินิยมจำนวนมากเข้ามาร่วม ต่อมา เมื่อญี่ปุ่นบุกไทยใน พ.ศ.2484 การขยายตัวมีเพิ่มมากขึ้นในจัดตั้งพรรค จึงได้มีการเปิดการประชุมสมัชชาของพรรคครั้งแรก ในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2485 ซึ่งนำมาสู่การก่อตั้ง “พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย” (พคท.) อย่างเปิดเผย กล่าวคืออย่างเป็นทางการ ในเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ.2485 ก่อนที่จะมีการดำเนินกิจกรรมการต่อสู้ด้วยอาวุธอย่างเป็นทางการในเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2508 (สุชาชัย ยิ้มประเสริฐ, 2557, น. 50) ซึ่งได้มีการเรียกเหตุการณ์นั้นว่า “วันเสียงปืนแตก” ถือว่าเป็นการก่อกำเริบของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยแบบเต็มรูปแบบ

จังหวัดเลย ลัทธิสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ได้ถูกนำเข้ามาครั้งแรก เมื่อวันที่ 28 เมษายน พ.ศ.2477 ในนามคอมมิวนิสต์สยามโดยตรงโดยใช้วิธีการแจกใบปลิว ซึ่งเป็นการแจกใบปลิวพร้อมกันทั้งในกรุงเทพฯ และภาคอีสาน คือ จังหวัดหนองคาย จังหวัดอุดรธานี จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดขอนแก่น จังหวัดสกลนคร จังหวัดนครพนม และจังหวัดเลย และในคืนเดียวกันในวันที่ 12 กันยายน ในปีเดียวกัน ก็ได้มีก่อกำเนิดขึ้นอีกครั้งในจังหวัดสุรินทร์ กรุงเทพฯ เชียงใหม่ หนองคาย และในกาลต่อมา พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยก็ได้มีบทบาทมากขึ้นอย่างชัดเจนเมื่อในปี พ.ศ. 2511 โดยได้ย้ายฐานที่มั่นมาลงที่จังหวัดเลยซึ่งมีเขตที่มีพื้นที่ติดกับ 3 จังหวัด คือ พิษณุโลก เลย เพชรบูรณ์ ซึ่งอดีตพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยได้เลือกเป็นสมรภูมิในการรบ หรือต่อต้านรัฐบาลเนื่องจากว่าเป็นภูมิประเทศที่เป็นป่ารกทึบสูงชันยากต่อการตรวจการณ์ทางอากาศ และทางพื้นดิน ที่มีทิศตะวันตกคืออำเภอด่านซ้ายเป็นเขตติดต่อกับอำเภอเขาค้อ เพชรบูรณ์ อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก และในขณะนั้นได้มีการเผยแพร่อุดมการณ์คอมมิวนิสต์อย่างแพร่หลายในเขตจังหวัดเลย (เอจิมี มูราซิม่า, 2539, น.109-111)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาอุดมการณ์ทางการเมืองของอดีตสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) ในเขตพื้นที่จังหวัดเลย เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีการเคลื่อนไหวในการเผยแพร่แนวคิดพรรคคอมมิวนิสต์ จนกระทั่งได้มีการต่อสู้กับ

อำนาจรัฐ เพื่อที่จะได้เข้าถึงอุดมการณ์ของกลุ่มอดีตสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ ในพื้นที่จังหวัดเลย เพื่อจะนำความรู้ที่ได้จากการวิจัย อุดมการณ์ทางการเมือง การเปลี่ยนแปลงของอุดมการณ์ทางการเมืองของอดีตสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนา ท้องถิ่นให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพัฒนาการการจัดตั้งพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) ในเขตพื้นที่จังหวัดเลย
2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ความเข้าใจในอุดมการณ์ทางการเมืองของอดีตสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) ในเขตพื้นที่จังหวัดเลย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. **กลุ่มเป้าหมาย** ได้แก่ อดีตผู้เข้าร่วมพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) ในเขตพื้นที่จังหวัดเลย 15 คน ที่มาจากการเลือกแบบเจาะจง
2. **เครื่องมือในการวิจัย** ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) โดยสร้างแนวสัมภาษณ์แบบ กว้าง ๆ ให้มีเนื้อหาครอบคลุมความมุ่งหมายของการวิจัย ที่ได้จากการศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับพัฒนาการการจัดตั้งพรรค คอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) ในเขตพื้นที่จังหวัดเลย และความเข้าใจในอุดมการณ์ทางการเมืองของอดีตสมาชิกพรรค คอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) ในเขตพื้นที่จังหวัดเลย
3. **การเก็บรวบรวมข้อมูล** ได้แก่ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยครั้งนี้ และ เก็บรวบรวมจากการสัมภาษณ์กับกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย
4. **การวิเคราะห์ข้อมูล** ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์แบบเนื้อหา (Content Analysis) ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องอุดมการณ์ทางการเมืองของอดีตสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) ในเขตพื้นที่จังหวัดเลย ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การศึกษาพัฒนาการการจัดตั้งพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) ในเขตพื้นที่จังหวัดเลย

ผลการวิจัยพบว่า การจัดตั้งพรรค หัวหน้าพรรคคอมมิวนิสต์ กรรมการพรรคคอมมิวนิสต์ ความเหลื่อมล้ำทางสังคม การเข้า มายืนขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง อุดมการณ์ เป็นแรงจูงใจที่เป็นเสมือนพลังผลักดันที่ทำให้เกิดการกระตือรือร้นในการใน สังคม อดีต ในปี พ.ศ.2494 พรรคคอมมิวนิสต์ ประกาศให้การสนับสนุนการปฏิวัติประชาชนด้วยวิธีรุนแรงหรือการทำสงคราม ยึดเยื้อ โดยในขั้นต้นจะต้องปลดปล่อยมวลชนในชนบท และด้วยวิธีการดังกล่าวจะทำให้คนในชนบทสามารถล้อมเมือง หรือ นโยบาย “ป่าล้อมเมือง” อย่างไรก็ตาม ก่อนหน้าปี พ.ศ.2508 พรรคคอมมิวนิสต์ก็หลีกเลี่ยงการปะทะโดยตรงกับกองกำลังรัฐบาล ไทยมาตลอด พรรคการเมืองอุดมการณ์สังคมนิยม เป็นการทำงานในลักษณะผสมผสานซึ่งในทางหลักการแล้วแบ่งได้ในเชิง “หน้าที่” เท่านั้น สมาชิกผู้แทนมีหน้าที่ในฐานะองค์การนำที่มีหน้าที่รับผิดชอบยุติซึ่งทำหน้าที่ (1) รับฟังและพิจารณาคำรายงานของ คณะกรรมการกลางและองค์การอื่น ๆ ของส่วนกลาง (2) กำหนดเข็มมุ่งและนโยบายของพรรค (3) แก้ไขระเบียบการของพรรค และ (4) เลือกตั้งคณะกรรมการกลางชุดใหม่ของพรรค การต่อสู้ระหว่างชนชั้น (Social Class) อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากความ

ขัดแย้งในผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ในแต่ละยุค ดังนี้ 1) ยุคบรรพกาล 2) ยุคทาส 3) ยุคศักดินา และ 4) ยุคทุนนิยม เป็นการเปลี่ยนแปลงรูปแบบจากเจ้าศักดินาเป็นนายทุน และจากไพร่หรือทาสติดดินเป็นผู้ใช้แรงงานหรือกรรมาชีพ

ปัจจุบัน ที่ชี้ให้เห็นว่าสังคมรวยกระจุกแต่จนกระจาย สังคมทุนนิยมก็จะพังทลายด้วยเหตุที่ทุนจะรวมตัวเป็นก้อนใหญ่มากขึ้น และกระจุกตัวอยู่ในหมู่คนรวยที่นับว่าจะรวยมากขึ้นแต่จำนวนลดน้อยลง คนจนจะเพิ่มมากขึ้น ความขัดสน ความคับแค้นใจของชนชั้นกรรมาชีพที่ถูกเอารัดเอาเปรียบ มีชีวิตที่ยากลำบาก ทำให้กรรมกรเกิดสำนึกทางชนชั้นขึ้นเองตาม สังคมในยุคคอมมิวนิสต์ จะเต็มไปด้วยความเสมอภาค ไม่มีชนชั้น ไม่มีการกดขี่ข่มเหง และไม่มีการเอารัดเอาเปรียบ (Exploitation) อีกต่อไป ระบบกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินจะถูกยกเลิก และให้ทุกคนเป็นเจ้าของทรัพย์สินร่วมกันในฐานะเป็นสมบัติส่วนกลางที่ทุกคนสามารถเข้าใช้ประโยชน์ได้อย่างเท่าเทียมกัน เป็นพรรคการเมืองที่ยึดมั่นในการสร้างความอยู่ดีกินดี (Wellbeing) แก่สมาชิกทุกคนในสังคม

2. การศึกษาและวิเคราะห์ความเข้าใจในอุดมการณ์ทางการเมืองของอดีตสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) ในเขตพื้นที่จังหวัดเลย

ผลการวิจัยพบว่า อดีตสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ ยังคงยึดมั่นต่ออุดมการณ์ทางการเมืองสังคมนิยม (สหาย ก,ข,ค,ง,จ,ช,ช,ฉ,ฎ นามสมมุติ) จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 60 อดีตสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์มีอุดมการณ์ทางการเมืองสังคมนิยมผสมประชาธิปไตย (สหาย ข,ค,ฉ,ฎ นามสมมุติ) จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 และมีอุดมการณ์ทางการเมืองประชาธิปไตย (สหาย จ,ญ นามสมมุติ) จำนวน 2 คน ดังนี้

2.1 ต้องเป็นการเมืองการปกครองที่เอาประโยชน์ประชาชนเป็นที่ตั้ง สร้างความเข้มแข็งจากคนทุกกลุ่มชนชั้นทุกพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์อย่างเท่าเทียม อย่างอุดมการณ์สังคมนิยม ที่มีแก่นความคิดดั้งเดิมของสังคมนิยมในการยึดถือความเป็นชุมชน การร่วมมือ ความเท่าเทียม การเมืองของชนชั้น และกรรมสิทธิ์ร่วม สังคมนิยมมองว่าการแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมสำเร็จได้ด้วยชุมชน

2.2 ปกครองให้ทุกคนมีคุณภาพชีวิตทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมดีขึ้น ภายใต้กฎหมายที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนด จัดการเรื่องความขัดแย้งของความคิดระหว่างทุน และนายทุน โดยสร้างทุนทางเศรษฐกิจขึ้นมาเพื่อเอาตัวรอด ผมมองว่าสหายเหล่านี้ไม่ใช่กลุ่มคนที่ปฏิเสธทุนเลยเสียทีเดียว มันควรจะเป็นสังคมนิยมยึดหยุ่น แบบสังคมนิยมประชาธิปไตย แบบนี้สังคมถึงจะมีความสุข

2.3 รัฐ หรือภาคการเมืองควรสร้างการผลิตมีมวลชนเป็นเจ้าของร่วมกัน สังคมที่ไม่มีความแตกต่างระหว่างชนชั้น ทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างสามัคคี หรือปฏิบัติให้สุขเกิดขึ้น เช่น ทุกชีวิตมีความสุข ลูกๆทุกคนมีได้เรียนหนังสือ พ่อแม่มีสุข มีอาชีพมีรายได้ ดูแลครอบครัว สังคมมีความสุข มีความปลอดภัย ประเทศก็รุ่งเรือง อุดมสมบูรณ์

2.4 สังคมทุกวันนี้คนยากจนเยอะที่สุด เกษตรกร กลุ่มใช้แรงงานหาเข้ากินค่าเยอะมาก มีนายทุน น้อยมากที่รวยเอา ๆ เพราะแบบนี้จึงต้องหาวิธีที่ทุกคนในสังคมมีความพร้อมทางพื้นฐานของชนทุกชาติทุกเผ่าพันธุ์ ต้องการ คือ ปัจจัย 4 มีอาหารการกินที่ปลอดภัยและอุดมสมบูรณ์และเพียงพอ มีเครื่องนุ่งห่ม เสื้อผ้าใส่ มีระบบสาธารณสุขดูแลกันยามเจ็บไข้ไออุ่น และมีที่พักอาศัยที่ปลอดภัย แค่นี้ละที่การเมืองการปกครองควรจะทำให้เกิดความเสมอภาค

2.5 เป้าหมายมนุษย์มองเป็นภาพใหญ่ 2 ระยะ ระยะ 1 คือ เป้าหมายปัจจุบัน และระยะที่ 2 คือ เป้าหมายอนาคตของคนรุ่นหลัง ทั้งนี้แล้วเพื่อให้เป้าหมายระยะ 2 ไม่ผิดพลาด ต้องเริ่มคิดที่จะเปลี่ยนแปลงการเมืองการปกครองหรือวิถีชีวิตทางการเมืองที่ควรจะเป็นในปัจจุบันให้เป็นการเมืองเพื่อประชาชนจริง ๆ เสมอกันจริง ๆ เท่าเทียมกันจริง ๆ แบ่งผลประโยชน์ให้ทุกคนยอมรับจริง ๆ สังคมชุมชนครอบครองกรรมสิทธิ์ส่วนรวมร่วมกัน มีระบบเศรษฐกิจที่มีการวางแผนร่วมเพื่อผลประโยชน์ของชุมชนโดยส่วนรวม

2.6 ประชาชนยอมรับก่อนว่าเขาได้สิทธิเสรีภาพและประชาธิปไตยกลับคืนมา การยึดถือความเป็นชุมชน การร่วมมือ ความเท่าเทียม การเมืองของชนชั้น และกรรมสิทธิ์ร่วม สังคมนิยมมองว่าการแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมสำเร็จได้ด้วยชุมชน มนุษย์ทุกคนเป็นสหายและพี่น้องกัน และเชื่อมโยงด้วยพันธแห่งความเป็นมนุษยชาติ ซึ่งคือหลักการของภราดรภาพ ต้องพัฒนาทุน นิยมจากปัจเจกบุคคลเป็นหลัก และขยายต่อสังคมนิยม ควรเป็นวิถีชีวิตทางการเมืองการปกครองที่ควรจะเป็นให้ประชาชนได้สิทธิ เสรีภาพ

2.7 ทรัพย์สินสมบัติส่วนใหญ่จากการผลิตมีมวลชนเป็นเจ้าของร่วมกัน เป็นขั้นสุดท้ายของสังคมที่ไม่มีความแตกต่างระหว่าง ชนชั้น ทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างสามัคคี ควรร่วมมือกันพัฒนาสร้างความเป็นมิตร สร้างความใกล้ชิดระหว่างมนุษย์ เกิดสำนักแห่งการ เกื้อกูลแบ่งปัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และสภาพของสังคมแห่งความร่วมมือเป็นสังคมที่พึงปรารถนามากกว่าสังคมแห่งการ แข่งขัน

2.8 รัฐต้องสร้างความเชื่อมั่นว่าการดำรงชีวิตประจำวัน ได้รับความเป็นธรรมเพื่อหลีกเลี่ยงการก่อกบฏ ประท้วง เรียกร้องความเป็นธรรม ต้องปกครองและบริหารเพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวม ต้องเข้าใจว่าประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจสูงสุด ทำให้ สังคมพัฒนาไปข้างหน้า ทำให้เกิดการรวมกลุ่มคนที่ยึดมั่นในอุดมการณ์เดียวกัน เกิดความรับผิดชอบต่ออุดมการณ์ มนุษย์พึงมีหรือ พึงใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

2.9 ต้องพัฒนาทุนนิยมให้เจริญที่สุด ถึงจะไปสู่สังคมนิยมต่อไปได้ ลดอำนาจของรัฐให้เหลือน้อยที่สุด เท่าที่จะทำได้ ทุนนิยมถือปัจเจกบุคคลเป็นหลัก สังคมนิยมถือสังคมเป็นหลัก เอาจมปกครองประเทศ เป็นสวัสดิการให้ประชาชน จึงเสนอควรต้อง ปกครองแบบนี้ เป้าหมายสูงสุดคือการไม่มีอำนาจรัฐคงเหลืออยู่ในสังคม สังคมก็ยังยืนได้ เพราะมีความเชื่อว่าธรรมชาติของมนุษย์ เป็นคนดี ไม่เห็นแก่ตัว สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบและรู้จักการเสียสละส่วนตัวเพื่อส่วนรวม ในขณะที่อำนาจรัฐเป็นสิ่งชั่วร้าย และเป็นอุปสรรคต่อเสรีภาพของมนุษย์

2.10 ต้องให้ความสำคัญกับระบบกรรมสิทธิ์ร่วมของสังคม หยุดการแบ่งแยกและสร้างความขัดแย้งทางสังคม รวมกลุ่มคน ที่ยึดมั่นในอุดมการณ์เดียวกัน อยู่ร่วมกับเศรษฐกิจทุนนิยม ค่อยก้าวสู่แนวทางอุดมการณ์ที่ต้องการความเท่าเทียมระหว่างคน ด้วยกันอย่างเข้มแข็ง ยึดถือความเป็นชุมชน การร่วมมือ ความเท่าเทียม พัฒนาสังคมไปข้างหน้า ลดอำนาจของรัฐยึดถือระบบ กรรมสิทธิ์ร่วม

2.11 การปกครองแบบเดิม ๆ ต้องเปลี่ยนแปลงใหม่ให้หมดจด เริ่มพัฒนาสังคมไปข้างหน้า ลดอำนาจของรัฐ ให้ความสำคัญ มุ่งคงทางเศรษฐกิจตรงกับความต้องการของประชาชนตรง ๆ ต่อต้านการเอารัดเอาเปรียบกัน และระบอบเผด็จการ

2.12 อุดมการณ์ที่ใช้วิธีการทางประชาธิปไตย นำไปสู่เป้าหมายสังคมนิยม เปิดโอกาสให้ประชาชนคัดเลือกสรรหาผู้แทน ของตนเองเพื่อเข้าไปทำหน้าที่บริหารประเทศตามเจตนารมณ์ของตน ที่มีทั้งการใช้กระบวนการส่งเสริมให้ความรู้ให้การมีส่วนร่วม ในการแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุและผลโดยเที่ยงธรรม เมื่อถึงเป้าหมายของสังคมนิยมประชาธิปไตย และสนับสนุนให้มี เปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมนิยม โดยการใช้การศึกษาเป็นตัวตีแผ่ความคิดทางสังคมนิยมให้ประชาชนเกิดการยอมรับ การพัฒนาให้เกิด ความเจริญก้าวหน้า ยกย่องสังคมนิยมที่ยากจนเป็นสังคมพึ่งพาตนเอง ส่งผลต่อรุ่นลูกให้เขามีชีวิตอยู่อย่างยั่งยืนในอนาคต

2.13 สร้างความเท่าเทียม สนับสนุนความยุติธรรมและเที่ยงธรรม ความยุติธรรมที่เที่ยงธรรม คือ ทุกคนในสังคมได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันจากสังคม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง กฎหมาย วัฒนธรรม และการบริการอื่นใด ของรัฐ เพื่อเอื้ออำนวยแก่ผู้ที่มีความจำเป็นและขาดแคลน

2.14 ความเท่าเทียมทางสังคมสมบูรณ์ ที่เกิดจากการยกเลิกระบบกรรมสิทธิ์ส่วนบุคคล และใช้การผลิตรวมหมู่แทน ขณะที่ชาวสังคมนิยมประชาธิปไตยเชื่อความเท่าเทียมทางสังคมแบบสัมพัทธ์ โดยการจัดสรรความมั่งคั่งผ่านรัฐสวัสดิการและระบบ

ภาชี้อตราแก้วหน้า การขจัดความยากจน และยอมรับบทบาทของแรงจูงใจทางวัตถุในระบบเศรษฐกิจทุนนิยมปัจจุบัน เพื่อผลประโยชน์ของสังคมความเท่าเทียมทางสังคม โดยการจัดสรรความมั่งคั่งผ่านรัฐสวัสดิการจัดปัญหาความยากจน

2.15 ควรร่วมมือกันมากกว่าแข่งขัน เพราะการแข่งขันทำให้เกิดความรู้สึกเอาชนะ และผลักไสคนห่างจากกันขณะที่การร่วมมือจะสร้างความเป็นมิตร สร้างความใกล้ชิดระหว่างมนุษย์เกิดสำนึกแห่งการเกื้อกูลแบ่งปัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และสภาพของสังคมแห่งความร่วมมือเป็นสังคมที่พึงปรารถนามากกว่าสังคมแห่งการแข่งขัน หยุดมอการเมืองว่าเป็นการเมืองของชนชั้นในสังคมทุนนิยมปรับตัวให้อยู่ร่วมกันได้ ร่วมสร้างสังคมที่ดี เพื่อประโยชน์ส่วนรวมทุกคนเป็นเจ้าของอำนาจสูงสุด

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องอุดมการณ์ทางการเมืองของอดีตสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) ในเขตพื้นที่จังหวัดเลย ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาพัฒนาการการจัดตั้งพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) ในเขตพื้นที่จังหวัดเลย พบว่า ผลการศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการการจัดตั้งพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) ในเขตพื้นที่จังหวัดเลย พบว่า สังคมในยุคคอมมิวนิสต์จะเต็มไปด้วยความเสมอภาค ไม่มีชนชั้น ไม่มีการกดขี่ข่มเหง และไม่มีการเอารัดเอาเปรียบ (Exploitation) อีกต่อไป ระบบกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินจะถูกยกเลิก และให้ทุกคนเป็นเจ้าของทรัพย์สินร่วมกันในฐานะเป็นสมบัติส่วนกลางที่ทุกคนสามารถเข้าใช้ประโยชน์ได้อย่างเท่าเทียมกัน เป็นพรรคการเมืองที่ยึดมั่นในการสร้างความอยู่ดีกินดี (Wellbeing) แก่สมาชิกทุกคน

2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ความเข้าใจในอุดมการณ์ทางการเมืองของอดีตสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) ในเขตพื้นที่จังหวัดเลย พบว่า อดีตสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ ยังคงยึดมั่นต่ออุดมการณ์ทางการเมืองสังคมนิยม (สหาย ก, ข, ค, ง, ฉ, ช, ซ, ฉ, ฎ, ฏ นามสมมุติ) จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 60 อดีตสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์มีอุดมการณ์ทางการเมืองสังคมนิยมผสมประชาธิปไตย (สหาย ข, ค, ฉ, ฎ, ฏ นามสมมุติ) จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 และมีอุดมการณ์ทางการเมืองประชาธิปไตย (สหาย จ, ญ, นามสมมุติ) จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องอุดมการณ์ทางการเมืองของอดีตสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) ในเขตพื้นที่จังหวัดเลย ผู้วิจัยมีประเด็นในการอภิปราย ดังนี้

1. พัฒนาการการจัดตั้งพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) ในเขตพื้นที่จังหวัดเลย พบว่า สังคมในยุคคอมมิวนิสต์จะเต็มไปด้วยความเสมอภาค ไม่มีชนชั้น ไม่มีการกดขี่ข่มเหง และไม่มีการเอารัดเอาเปรียบ (Exploitation) อีกต่อไป ระบบกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินจะถูกยกเลิก และให้ทุกคนเป็นเจ้าของทรัพย์สินร่วมกันในฐานะเป็นสมบัติส่วนกลางที่ทุกคนสามารถเข้าใช้ประโยชน์ได้อย่างเท่าเทียมกัน เป็นพรรคการเมืองที่ยึดมั่นในการสร้างความอยู่ดีกินดี (Wellbeing) แก่สมาชิกทุกคน สอดคล้องกับแนวคิดของสมพงษ์ เกษมสิน และจรูญ สุภาพ (2520, น.86) ที่ให้คำนิยามของสังคมนิยมว่าหมายถึง “ระบบเศรษฐกิจที่มีแนวนโยบายมุ่งสนับสนุนและปรารถนาจะให้ชุมชน สังคม หรือส่วนรวมถือกรรมสิทธิ์ หรือควบคุมการผลิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยในการผลิต เช่น ทุน ทรัพยากร ที่ดิน วิทยาการ ทั้งนี้ เพื่อมุ่งกระจายผลประโยชน์เหล่านี้เพื่อประชาชนทั้งมวล และสอดคล้องกับแนวคิดของ ฉัตรทิพย์ นาถสุภา (2549, น.23) ที่สรุปความคิดของนักสังคมนิยมไว้ ดังนี้ (1) นักสังคมนิยมตำหนิการแข่งขันมองเห็นการแข่งขันเป็นการเห็นแก่ตัวตำหนิการเอากำไรปรารถนาให้มนุษย์ร่วมมือกันแทนการแข่งขัน (2) นักสังคมนิยมเสนอให้รัฐวางกฎเกณฑ์ควบคุมการติดต่อแลกเปลี่ยนต่อรอง (3) นักสังคมนิยมชี้ให้เห็นปัญหาความไม่เท่าเทียมกันในรายได้ และทรัพย์สินในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของโรเบิร์ต และโนซิก (อ้างในวินัย ผลเจริญ, 2550, น.84) ที่กล่าวถึงความสำคัญกับสิทธิในความเป็นเจ้าของทรัพย์สินมากจ้อหั่นลือค โดยจ้อหั่นลือคมองว่าทุกคนมีสิทธิในทรัพย์สินเพราะทรัพย์สินของคนเรานั้นได้เกิดมาจาก

แรงงานที่เราทุ่มเทลงไปในพื้นที่ดินแดนที่พระเจ้ามอบให้เป็นสมบัติของคนทุกคน พระธรรมปิฎก ป.อ.ประยุตโต (2543, น.13-14; อ้างในอ้างอิงในกรณีศึกษา รัตนนะ, 2552, น.8) ได้ให้ความหมายประชาธิปไตยในการปกครองระบอบประชาธิปไตยคือ ให้ประชาชนได้มีความรู้สึกนึกคิดในการรับผิดชอบชีวิตและอยู่ร่วมกับสังคมได้เอง สังคมประชาธิปไตยจะอยู่อย่างมีความสุขนั้นต้องประกอบด้วย 1) ต้องมีความรู้ให้รู้ชัดหลักการประชาธิปไตย 2) ในด้านจิตใจ ต้องมีความตระหนัก และมั่นคงอยู่ในความเป็นจริงชอบในความถูกต้องและมีความใฝ่ดีอยู่เสมอ 3) ในด้านพฤติกรรม ทุกคนต้องสามารถที่จะควบคุมพฤติกรรมของตนเองให้ได้ในหลักการที่จะจัดสรรออกมาเป็นระเบียบกติกา กฎเกณฑ์ หรือที่เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าการใช้สิทธิเสรีภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพิมพอร์ สดเยี่ยม (2537, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาในเรื่องของอุดมการณ์ทางการเมืองประชาธิปไตยของนักศึกษาสถาบันราชภัฏเลย พบว่า นักศึกษาสถาบันราชภัฏเลยได้มีอุดมการณ์ประชาธิปไตยในระดับดีมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วแยกเป็นประเด็นที่ละด้านพบว่า นิสิตนักศึกษามีอุดมการณ์ประชาธิปไตยทางด้าน บุคลิกภาพประชาธิปไตยมากที่สุด ต่อจากนี้ได้เป็นด้านวิธีการดำเนินชีวิต รวมถึงทางด้านกฎเกณฑ์ และกฎ ระเบียบกติกาในวิธีการปกครอง

2. ความเข้าใจในอุดมการณ์ทางการเมืองของอดีตสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) ในเขตพื้นที่จังหวัดเลย พบว่า อดีตสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ยังคงยึดมั่นต่ออุดมการณ์ทางการเมืองสังคมนิยม ร้อยละ 60 มีอุดมการณ์ทางการเมืองสังคมนิยมผสมประชาธิปไตย ร้อยละ 26.67 และมีอุดมการณ์ทางการเมืองประชาธิปไตย ร้อยละ 13.33 สอดคล้องกับแนวคิดของ Heywood (1997) อ้างในสมเกียรติ วันทะนะ, (2551) ที่กล่าวถึงองค์ประกอบพื้นฐานของลัทธิสังคมนิยมที่เห็นได้ทั่วไป 6 ประการ และสมเกียรติ วันทะนะ ได้เพิ่มอีก 1 ประการ คือ แนวความคิดเรื่องความก้าวหน้า ได้แก่ (1) ชุมชน (Community) (2) ภราดรภาพ (Fraternity) (3) ความเสมอภาคทางสังคม (Social Equality) (4) ความจำเป็น (Need) (5) ชนชั้นทางสังคม (Social Class) (6) กรรมสิทธิ์ร่วม (Common Ownership) (7) ความก้าวหน้า (Progress) สอดคล้องกับผลงานวิจัยของปฐมพร ศรีมันตะ (2559, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาสหราชอาณาจักรกับขบวนการคอมมิวนิสต์ในภาคอีสานของประเทศไทย พบว่า สหราชอาณาจักรมีสำนึกเรื่องการต่อต้านการกดขี่และความไม่เป็นธรรม และสำนึกที่เรียกร้องความเสมอภาคและเท่าเทียมเสมอมา ตั้งแต่อดีตที่เข้าร่วมกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยจนถึงปัจจุบัน และยังสรุปได้ว่าสหราชอาณาจักรเป็นผู้ที่มีความยึดมั่นในอุดมการณ์ของพรรคมากกว่าสหภาพกลุ่มอื่น สอดคล้องกับฉัตรทิพย์ นาถสุภา (2549, น.86) ที่ได้อธิบายถึงเป้าหมายของสังคมนิยมเป็นลัทธิเศรษฐกิจการเมืองที่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม ขจัดการเอารัดเอาเปรียบ ชูตรีดีให้มนุษย์ แก่ไขตัวเอง เห็นอกเห็นใจช่วยเหลือร่วมมือกับมนุษย์ผู้อื่น แทนการเอารัดเอาเปรียบการแก้ไขไม่จำเป็นต้องใช้การบังคับ เสรีภาพและกรรมสิทธิ์ในปัจจุบันการผลิตยังคงเป็นของปัจเจกชนมนุษย์แต่ละคนอยู่ เพียงแต่มนุษย์แต่ละคนจะตกลงที่จะใช้เสรีภาพและกรรมสิทธิ์นั้นในทางร่วมมือกันในสังคมใหม่ ซึ่งตกลงกันสร้างขึ้นโดยสมัครใจ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของตามไท ดิลกวิทย์รัตน์ (2544, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “คอมมิวนิสต์” ในการเมืองไทย พบว่า เริ่มก่อตัวขึ้นในบริบทสังคมของการเมืองการปกครองเมืองไทย หลังจากมีกระแสการเรียกร้องของกลุ่มชนรุ่นใหม่ที่มีความต้องการที่จะทำการเปลี่ยนแปลงการปกครองของประเทศไปสู่ระบอบรัฐสภา แต่รัฐบาลไทยจงใจทำให้ชนทั้งหลายเชื่อว่า รูปการจิตสำนึกของคอมมิวนิสต์เป็นกลุ่มคนที่ชอบระบอบรัฐสภา ที่มีการขยายตัวด้านสากลโดยเฉพาะแบบจีนและรัสเซียที่ก่อตัวขึ้น อยู่ภายใต้บริบทของสงครามเย็น จนถึงคำสั่ง 66/2523 รัฐบาลได้มีการทำภาพลักษณ์และรูปการจิตสำนึกให้ประชาชนเชื่อว่า พรรคคอมมิวนิสต์ที่มีความคิดเห็นแตกต่างกับรัฐบาล เป็นเพียงคนกลุ่มหนึ่งที่อยู่ภายใต้ประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสยมพร ฉันทสิทธิพร (2553, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับอุดมการณ์ทางการเมืองในระบอบสังคมนิยมที่ปรากฏในแบบเรียนจีน: กรณีศึกษาแบบการเรียนในวิชาอุดมการณ์ทางการเมืองสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของสาธารณรัฐประชาชนจีน พบว่า อุดมการณ์ทางการเมืองระบอบสังคมนิยมที่มีลักษณะแบบจีนนั้น ได้มีพื้นฐานเศรษฐกิจเป็นระบบเศรษฐกิจแบบระบอบสังคมนิยมแบบตลาดที่มีการครอบครองกรรมสิทธิ์ส่วนใหญ่ นั้น ยังเป็นกรรมสิทธิ์แบบส่วนรวมอยู่

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ส่วนราชการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ความสำคัญในการนำอุดมการณ์ทางการเมืองไปเป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นในพื้นที่ให้สอดคล้องกับสถานการณ์การเมืองและการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาเปรียบเทียบอุดมการณ์ทางการเมืองของอดีตสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) ในเขตจังหวัดอื่น ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือในระดับภูมิภาคอื่น ๆ

2.2 ศึกษาความเข้มแข็งอุดมการณ์ทางการเมืองของอดีตสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) ให้สอดคล้องกับสถานการณ์การเมืองและการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความรู้ความสามารถอย่างสูงยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.อลงกรณ์ อรรคแสง ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐกานต์ อัครพงษ์พิศศักดิ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วนิดา พรหมหล้า กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.ทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาให้ความเห็นและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์จนกระทั่งวิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อคำพันธ์ เต็นดวง คุณแม่จ้อย เต็นดวง และสมาชิกในครอบครัวทุกท่าน รวมทั้งเพื่อนรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ร.ม.รุ่นที่ 1 ทุกคน คุณค่าและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดามารดา ตลอดจนบูรพาจารย์และผู้มีพระคุณที่ให้การอบรมสั่งสอนให้ผู้วิจัยเป็นคนดี มีคุณธรรม ซึ่งผู้วิจัยจะนำความรู้ความสามารถไปพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่การทำงานให้ดียิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์ต่อตนเองสังคมและประเทศชาติต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิกา รัตนะ. (2552). *กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย: กรณีศึกษาบทบาททางการเมืองของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. (2549). *ลัทธิเศรษฐกิจการเมือง*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ตามไท ดิลกวิทยรัตน์. (2544). *คอมมิวนิสต์ในเมืองไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พิมพ์อร สดเอี่ยม. (2537). *การพัฒนาตัวแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้แบบมีอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา*. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ*
- วินัย ผลเจริญ. (2550). *โลกาภิวัตน์เสรีนิยมใหม่กับความพ่ายแพ้ของประเทศไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมพงษ์ เกษมสิน และจรรยา สุภาพ. (2520). *ลัทธิการเมืองและเศรษฐกิจเปรียบเทียบ*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สยมพร ฉันทสิทธิพร. (2553). *อุดมการณ์สังคมนิยมที่ปรากฏในแบบเรียนจีน: กรณีศึกษาแบบเรียนวิชาอุดมการณ์ทางการเมืองสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของสาธารณรัฐประชาชนจีน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรังสิต.
- Robert Schvetinaer. (1970). *The Conservative Tradition in European Thought*. New York: Putnam's Sons.